

Radek Bartoníček: Novinář by neměl být katem

Autor internetových stránek www.slovacko.org nechce, aby byly zaměřeny na to, co právě „frčí“

Novináře Radka Bartoníčka můžete potkat na řadě velkých folklorních i duchovních akcí, které se konají na Hodonínsku či Hradištsku. S fotákem na krku a diktafohem v ruce se snaží mapovat dnešní podobu dávných tradic regionu. Činí tak přitom jen z vlastního zájmu a iniciativy, bez šance na nějaký výdělek. Posbíranými materiály plní své webové stránky www.slovacko.org, na které se denně dívají až stovky lidí.

■ **Slyšela jsem, že vaše cesta k novinářině nebyla přímá...**

První článek jsem napsal v roce 1990, po návratu ze základní vojenské služby. Pamatuji si to jako dnes. Měl titulík Máte chuť na kvalitní chleba? Dnes se nad tím usmívám, byl to první a asi také poslední článek, ve kterém jsem někoho v novinách tak vychvaloval.

■ **Jak vlastně vznikl?**

Šel jsem tehdy v Hluku k jednomy z prvních soukromníků, který pek l chleba. Byla to tehdy neopakovatelná doba, kdy začínali mimo jiné první soukromí pekaři. Dosud si pamatuji, jak jsem seděl na lavičce a pořád uvnitř zápasil s tím, zda najdu odvahu jít dovnitř. A od té doby píšu vlastně pořád, skoro každý den, kdysi i skoro každou noc.

■ **Ve kterých novinách jste začínal?**

Nejdříve jsem dopisoval do okresních novin. Po čase mi nabídli z krajského deníku Rovnost čtrnáctidenní záskok, protože měli lidi na dovolené. A po skončení dvou týdnů mi předložili smlouvu na trvalý pracovní poměr. Byl jsem šťastný, přestěhoval jsem se do Brna a v Rovnosti prakticky i spal. V roce 1994 jsem přešel do brněnské

nikdy jsem to nechápal, protože jsem byl přesvědčený, že novinářina je nejkrásnější práce, jaká existuje, a psaní to jediné, co může člověka uspokojovat. Jedním důvodem bylo určitě to, že jsem chtěl poznat, jak se dělá novinářina na internetu, protože s internetem zcela jistě přichází do žurnalistiky absolutní „revoluce“. K tomu všemu jsem měl stále silnější pocit, že do velkých médií nemůžu psát tak, jak bych chtěl, a to, co bych chtěl.

■ **A další důvody?**

Přestával jsem věřit ve smysl denního zpravodajství, tedy toho zpravodajství, kdy takřka den co den píšete nějaký článek, aniž by měl hlubší smysl. Po roce 1990 jsem byl absolutně přesvědčen, že právě psaní v novinách a tím i kontrola moci je způsobem, jak pomoci nově klíčící demokracii. Byla to neopakovatelná doba a mnozí z nás jsme byli neuvěřitelně naivní. Myslel jsem si, že nejednou všichni budou dobří, protože všem půjde o to, abychom naši zemi dostali z marasmu minulosti na evropské výsluní. Všechno bylo nakonec mnohem složitější. Dnes už je jiná doba a já se chci soustředit na jiné psaní.

■ **Jaké jiné?**

Těžko se to vysvětluje, ale mě poslední léta stále více fascinuje svět, který většinu médií ani čtenářů příliš nezajímá. Tedy svět tradic a rituálů, zdánlivě obyčejný život, který ale obyčejný není. O něm jsem chtěl psát, s citem, srdcem, možná i s emocemi, protože takové osobní psaní je mi bližší. Holt asi stárnu. Když jsem žil na Slovácku, toužil jsem po velké novinářině v Praze. Jenže v poslední době jsem stále více přesvědčený, že skutečným klenotem není Praha, ale Slovácko. Otázkou

dáme, jakou budou mít budoucnost...

■ **Co vás vedlo k jejich založení?**

Prošel jsem si vývojem, kdy jsem noviny úplně zbožňoval a velmi jsem v nich toužil pracovat. Postupem času jsem zjišťoval, že noviny mají logicky omezený prostor a věci, které se tam pší, jsou často na můj vkus až příliš konfliktní. Také se začaly objevovat věci, které mě už nebavily.

■ **Měl jste nějaký konkrétní cíl a záměr, čemu se budete věnovat nebo obsah vašich webových stránek se nějak samovolně postupem času vykristalizoval?**

Původně jsem stránky nazval Lidé Slovácka. Jezdil jsem po Slovácku, fotil, povídal si s lidmi a poznával, kolik úžasných osobností mezi námi žije. Přitom jsem trpěl pokaždé, když jsem viděl, jak tito lidé umírají a jak s nimi odcházejí i jejich vzpomínky.

■ **Takže proto internetové stránky?**

Ano, velmi jsem toužil všechny pamětníky a jejich vzpomínky zachytit právě na internet. Zejména, když vidím, jak s těmito lidmi odchází svět, který se už nikdy nevrátí. Neopakovatelný svět dvacátého století, které bylo naprosto jedinečné a samozřejmě zároveň i zrušné a bolestivé. Kolik jen přišlo tragédií, kolik se jen zrodilo neskutečných hrdinů, kteří byli například ochotni bojovat za svobodu. Naše 21. století je jiné, tak jako začíná být podobný svět, začínají si být podobní i lidé, neobvyčejných osobností zcela jistě kvapem ubývá. To byl tedy prvotní smysl stránek. Postupně přibývaly další a další věci. Teď mám pocit, že kdybych měl k ruce deset spolupracovníků, tak bych určitě dokázal dát každému nějakou práci, co by mohl na stránky připravovat.

■ **Jaký máte ze svých webových stránek pocit?**

Určitě jsem s nimi nespokojený, například mě štve, že jsou hodně nepřehledné. Potřebuji ještě nějaký rok života, abych je vytvořil podle svých představ. Zároveň jsem ale vděčný každému, kdo na stránky chodí. To je pro mě asi ten

největší hnací motor. Zároveň je to ale i nepřijemný bič, člověk se stává štvancem, protože vidí, jak lidé čekají na další novinky. Navíc hrozí to, co znají novináři z médií, tedy podřízování diktátu čtenářů či diváků. Dnes totiž není obtížné vyhmátnout, co frčí. Já ale nechci, aby mé webové stránky byly zaměřeny na to, co právě frčí a co lidé čtou nejraději.

■ **Máte nějaké stálé spolupracovníky?**

Víte o někom? Prosím, poradte mi jména těch, kteří by mi



chtěli pomoci! Každého uvítám! Zatím mi pomáhají jen dva nadšenci, kteří pro stránky fotí, pšíou a dokumentují dění na Slovácku zcela zdarma. Nesmírně jim děkuju. Výjimečně ještě někdo další občas něco napíše nebo pošle fotky, ale to není tak časté. Opravdu jsem za jakoukoliv spolupráci vděčný.

■ **A dočkají se tedy stránky proměny?**

Jeden den si sice říkám, že všeho nechám a stránky zruším, jenže druhý den posílám peníze na účet člověka, který mi připravuje nové stránky. Takže momentálně, teď, když děláme tento rozhovor, chci se stránkami pokračovat a během září ukázat jejich moderní podobu. Pokud do té doby nepadnu únavou a stresem, tak se na ně snad čtenáři mohou těšit. Na druhé straně vidím, že například v týdeníku NAŠE Slovácko je hodně věcí, které jsou mi blízké, a o kterých jsem měl v roce 2004 pocit, že v regionálních novinách chybí. Takže vzhledem k této skutečnosti se nic vážného nestane, pokud Bartoníček stránky dělat nebude. Život půjde svým tempem dál.

■ **Pro mnohé je určité nepochopitelné, kolik času a energie věnujete aktivitám, ze kterých nemáte ani korunu...**

Občas se s tímto názorem setkávám. Někteří mě obdivují, jiní nechápou, proč to dělám. Lidé ale často dělají zdánlivě nepochopitelné skutky. Mají prostě v sobě něco podivného, co je nutí takové věci dělat. Ale nemůžou jinak, i kdyby se možná chtěli takovému osudu vzejít. To je asi i můj případ.

■ **Co na to říká manželka?**

Mám štěstí, že je tolerantní. Jsem jí za její podporu obrovsky vděčný.

■ **Máte nějaký sen, který byste si chtěl splnit?**

Sním o časopise, který by mapoval tradice na Slovácku, psal také o historii tohoto regionu a zároveň se zabýval tím,

jaké Slovácko vlastně je, jak se mění či nemění, jací tady vlastně žijí lidé. Byl by vlastně o duchu tohoto regionu, který pořád ještě považuji za jedinečný. Souvisí s tím, co mě zajímá nejvíce - lidové tradice, folklor, duchovní život, zajímavé lidské příběhy. O tom jsou také moje stránky.

■ **Můžete být konkrétnější, co by v takovém časopise bylo?**

Nezabýval by se aktuálními událostmi, ty jsou důležité spíše pro náš okamžitý život. Já bych si chtěl všimnout věcí, které sice nejsou na první pohled tolik vidět, ale o to jsou podstatnější. Psal bych o tom, jaké je vlastně Slovácko dnešní doby, v čem je jedinečné, a zda je opravdu jedinečné. Jací jsou lidé, kteří tady žijí, jak moc žijí skutečně tradicemi, a zda je tyto tradice, jejich udržování, dělá lepšími. A jaké bude Slovácko budoucnosti. Takový časopis by měl určitě smysl, samozřejmě texty i fotografie by musely být co nejlepší, lidé by měli mít chuť se do časopisu začíst a dozvědět se něco skutečně důležitého. I když k doví, když člověk vidí, jak dnes lidi blázní po bulvárních tiskovinách, tak jen nevěřícně kroutí hlavou.

■ **Myslíte si, že je důležité, aby měl novinář vystudovanou žurnalistiku?**

RADEK BARTONÍČEK se narodil v roce 1969 v Uherském Hradišti. Přestože posledních deset let žije v Praze, za svůj domov považuje Ostrožskou Lhotu u známého poutního místa Sv. Antonínka. K novinářině se dostal poněkud paradoxně přes Let Kunovice, kde získal maturitu a dělal soustružníka. Po vojně byl ještě řidičem, závozníkem a vrátným, než se od roku 1992 začal zcela věnovat novinářině. Psal do Slováckých novin, v roce 1992 nastoupil do Rovnosti, od roku 1994 do roku 2006 dělal reportéra v MF DNES. Nyní pracuje jako reportér v internetové redakci iDNES.cz. a zároveň tvoří vlastní stránky www.slovacko.org

Po dlouhých letech, kdy se novinářině věnuji, mám pocit, že pro novináře žurnalistika důležitá není, navíc o její úrovni by se dalo hodně diskutovat. Myslím, že pro tuto profesi je nejdůležitější držet se při psaní vždy faktů, nikomu nenadržovat, mít cit k lidem, nebyť katem. Možná se mylím, ale novináři - nebo spíše samotná média - jsou stále více agresivnější, protože potřebují k životu oběti. Zároveň ale musím jedním dechem dodat: Novináři musí zůstat hlídacím psem demokracie, proto si pěstujeme a podporujeme ty dobré!

■ **Máte nějaký recept, jak poznáte dobrého novináře?**

Nemám. Dobrý novinář se dá docela dobře tušit podle toho, co napíše, když ho vysadíte uprostřed města a řeknete mu, aby zašel za nějakými místními lidmi a napsal o nich něco zajímavého. Pokud to zvládne, je vidět, že se nebojí s lidmi povídat, že má před nimi i určitou pokoru, což je často daleko podstatnější, než kolik má vysokých škol. Na druhé straně si ale samozřejmě uvědomují, že vzdělání je fantastická věc, mít peníze a nemuset pracovat, šel bych nasmírně rád studovat, třeba historii, etnografii, filmovou dokumentaristiku, dějiny umění, filozofii, sociologii...

LENKA FOJTÍKOVÁ



Radek Bartoníček v akci.

Foto ??????????????????

redakce MF DNES, kde jsem dělal zpravodaje ze soudů a radnice. A od roku 1997 jsem byl až do loňska především parlamentním zpravodajem MF DNES v Praze. Odtud jsem přes chodbu odešel psát do redakce iDNES.cz, což je vlastně internetová verze MF DNES.

■ **Proč jste se rozhodl z novin odejít?**

To by bylo na dlouhé povídání, možná jsem udělal chybu, nevím, léta jsem prací v novinách miloval. Když z nich někdo odcházel,

je, jak bude život na Slovácku vypadat dál, už nyní se „tradiční“ Slovácko mění k nepoznání. I o tom na svých stránkách píšu.

■ **Pamatujete si ještě, ve kterém roce jste své stránky na internetu spustil?**

Bylo to v roce 2004. Nedávno jsem našel papír, kde jsem si v té době připravoval oslovení možných čtenářů. Omlouval jsem se jim, že vstupuji na „internetové nebe“ a otravuji je těmito stránkami. Napsal jsem tehdy, že uvi-